Ransom Riggs

VÁNDORSÓLYOM KISASSZONY KÜLÖNLEGES GYERMEKEI

Fordította Gálvölgyi Judit

NINCS KIKÖTŐ.
NEM AZ SEM ÁLOM, SEM HALÁL;
A HALNI LÁTSZÓ ÉL.
SZÜLŐHÁZAD,
TAVASZIDŐD BARÁTJAI,
ÖREGEMBER ÉS IFJÚ LÁNY,
NAPI MUNKÁD S JUTALMA
ELTŰNNEK MIND,
MESÉVÉ MÁLLNAK,
MEGKÖTHETETLENEK.

Ralph Waldo Emerson

Részletek a regényből

Hatéves koromban úgy gondoltam, ha csupán fele olyan izgalmas életre vágyom, amilyen Portman nagyapáé volt, felfedezőnek kell lennem. Ő azzal bátorított, hogy délutánokat töltött velem a világ térképei fölé hajolva, képzeletbeli expedíciók útvonalát jelölte ki vörös rajzszögekkel, és azokról a fantasztikus helyekről beszélt, amelyeket egyszer majd felfedezek.

Otthon úgy adtam hírül törekvéseimet, hogy a szememhez kartonpapír hengert szorítva vonulásztam fel és alá, és addig kiáltoztam, hogy „Föld! Föld!" meg „Kikötéshez felkészülni!", amíg a szüleim ki nem zavartak. Azt hiszem, attól tartottak, hogy nagyapám olyasfajta álmodozással fertőz meg, amelyből sosem gyógyulok ki, így aztán egy nap anyám leültetett, és elmagyarázta, hogy nem lehetek felfedező, mert a világon már mindent felfedeztek. Rossz évszázadban születtem, és becsapva éreztem magam.

Még inkább becsapva éreztem magam, amikor rájöttem, hogy Portman nagyapa legjobb történeteinek a legtöbbje nem lehet igaz. A legfantasztikusabb történetek a gyerekkoráról szóltak, arról, hogy Lengyelországban született, ám tizenkét éves korában elküldték egy walesi gyermekotthonba. Amikor megkérdeztem, miért kellett elhagynia a szüleit, mindig ugyanazt felelte: mert üldözték őt a szörnyek. Lengyelország csak úgy hemzsegett tőlük, mondta.

– *Miféle* szörnyek? – kérdeztem ámulva. Ez amolyan megszokott dologgá vált.

– Rémületes, púpos, rothadó bőrű, fekete szemű szörnyek – felelte mindig. – És így jártak! – És úgy csoszogott utánam, ahogyan a régi filmek szörnyei, amíg el nem szaladtam nevetve.

Valahányszor leírta őket, mindig hozzátette egy-egy rémes, új vonásukat. Nemsokára már alig tudtam aludni. Rettegtem a szörnyektől, de izgatottan képzeltem el nagyapámat, ahogy harcol velük, és túléli, hogy elmesélhesse.

Még fantasztikusabbak voltak a walesi gyermekotthonról szóló történetei. Elvarázsolt hely volt, mondta, amelyet úgy terveztek

meg, hogy a gyerekek biztonságban legyenek a szörnyektől, egy olyan szigeten, ahol mindig sötött a nap, és soha, senki nem betegedett meg, nem halt meg. Mindenki együtt élt egy nagy házban, amelyet egy bölcs, vénséges madár oltalmazott – legalábbis a történet szerint. Ahogy azonban idősebb lettem, kezdtek kétségeim támadni.

– *Miféle* madár? – kérdeztem egy délután hétéves koromban, és kétkedő tekintettel néztem rá a kártyaasztal fölött, miután hagyott nyerni a Monopolyban.

– Egy nagy sólyom, aki pipázott – mondta.

– Nagyon ostobának tartasz, nagyapa.

Megszámolta narancssárga és kék papírpénzeinek megfogyatkozott kötegét.

– Eszemben sincs, Jakob. – Tudtam, hogy megbántottam, mert előjött soha le nem vetkezett lengyel akcentusa, ezért az *eszemben esemben*nek, a *sincs szincs*nek hangzott. Bűntudatomban megpróbáltam kedvezőbben adni hangot kétségemnek.

– De miért akartak bántani titeket a szörnyek? – kérdeztem.

– Mert nem olyanok voltunk, mint mások. Különlegesek voltunk.

– Hogyan különlegesek?

– Jaj, sokféleképpen – mondta. – Volt egy lányka, aki tudott repülni, egy fiú, akiben méhek éltek, meg egy testvérpár, egy fiú meg egy lány, akik hatalmas sziklákat tudtak felemelni.

Nehéz lett volna eldönteni, komolyan beszél-e. Ám nagyapámat sosem tartották vicces embernek. Elkomorodott, mert látta rajtam a kételkedést.

– Jól van, nem kell elhinned nekem – mondta. – Vannak fényképeim! – Hátratolta kerti székét, bement a házba, és egyedül hagyott a beárnyékolt verandán. Egy perc múlva visszajött kezében egy régi szivardobozzal. Előrehajoltam, hogy jobban lássam a négy gyűrött és sárguló fényképet.

Az első homályos felvétel volt, rajta öltönynek látszó valami, amelyben nem volt ember. Vagy az illetőnek nem volt feje.

– Dehogynem volt feje! – vigyorgott nagyapám. – Csak nem látod.

– Miért? Láthatatlan?

– No nézd csak, mennyi esze van! – Felhúzta a szemöldökét, mintha meglepte volna, hogy így tudok következtetni. – Millard, úgy hívták. Mókás kölyök. Néha azzal jött, hogy „Hé, Abe, tudom, mit csi-

náltál ma”, és elsorolta, merre jártam, mit ettem, mikor piszkáltam az orrom, amikor azt hittem, nem lát senki. Néha követte az embert, hangtalanul, mint az egér, ruhátlanul, hogy ne lásd – és csak leskelődött! – A fejét csóválta. – Amikor a legkevésbé számított rá az ember…

Elém tett egy másik fotót. Miután megnéztem, megkérdezte:

– Szóval? Mit látsz?

– Egy kislányt.

– És?

– Koronát visel.

Megérintette a kép alját.

– És a lába?

Közelebbről szemügyre vettem a képet. A lányka lába nem érintette a talajt. De nem ugrott fel – mintha lebegett volna a levegőben. Leesett az állam.

– Repül!

– Majdnem – mondta nagyapám. – Levitál. Csak nemigen tudott uralkodni magán, ezért néha le kellett kötöznünk, hogy el ne szálljon!

Nem tudtam levenni a szemem a lányka nyugtalanító babaarcáról.

– Ez valódi?

– Persze – felelte mogorván, eltette a képet, és egy másikat csúsztatott a helyére, amelyen egy cingár fiú jókora követ emel a feje fölé. – Victor meg a húga nem voltak ennyire ügyesek – mondta –, de annál erősebbek!

– Nem *látszik* erősnek – néztem a fiú vézna karját.

– Pedig nekem elhiheted, hogy az volt. Egyszer próbáltam vele szkanderezni, kis híján letépte a karom!

Ám a legfurább az utolsó fénykép volt. Egy emberi fej hátulról, amelyre egy arc volt festve.

Csak bámultam a képet, miközben Portman nagyapa magyarázott.

– Két szája volt, tudod? Egy elöl és egy hátul. Azért nőtt olyan nagyra és dagadtra.

– De ez hamisítvány – mondtam. – Az arc csak rá van festve.

– Persze, a *smink* hamis. Egy cirkuszműsorhoz készült. De én mondom, két szája volt. Nem hiszel nekem?

– Hiszek neked – mondtam.

[…]

A pince zegzugos helyiségek sora volt, és olyan sötét, hogy akár bekötött szemmel is a felfedezésére indulhattam volna. Lementem a nyikorgó lépcsőn, és álltam az alján egy darabig, azt remélve, hogy a szemem idővel alkalmazkodik, de az ottani sötétség az a fajta volt, amelyhez nem lehet alkalmazkodni. Bíztam abban is, hogy megszokom a szagot – különös, keserű bűz volt, amilyen a kémiaterem szekrényében szokott lenni –, de nem volt ilyen szerencsém. Így beóvakodtam, és inggalléromat az orromra húzva, kezem magam elé tartva reménykedtem, hogy a legjobb történik.

Megbotlottam, majdnem elestem. Üvegből készült tárgy gurult végig a földön. Még büdösebb lett. Képzelődni kezdtem, hogy különböző dolgok bujkálnak előttem a sötétben. Nem szörnyek vagy szellemek –, de mi a helyzet, ha van még egy lyuk a padlón? Sosem találják meg a testemet.

Aztán rájöttem (zseniális pillanat volt), hogy ha előhívom a menüt a mindig a zsebemben tartott mobiltelefonomon, egészen kis fényt tudok csiholni. Alig hatolt át a sötéten, így a földre irányítottam. Csorba kockakő, egérürülék. Oldalra világítottam, gyengén megcsillant valami.

Közelebb léptem, körbevilágítottam a telefonnal. A sötétségből üvegekkel teli polcok bontakoztak ki. Mindenfajta méretű és alakú üvegek, pókhálósak és porosak, bennük zselatinszerű valamik zavaros folyadékban. Eszembe jutott a korábban látott konyha a szétrobbant gyümölcs- és zöldségbefőttekkel. Talán idelenn egyenletesebb a hőmérséklet, ezek így maradhattak meg.

De amikor még közelebb léptem, és jobban megnéztem, rájöttem, hogy az üvegekben nem gyümölcsök és zöldségek vannak, hanem szervek. Agyak. Szívek. Tüdők. Szemek. Mind valamiféle házi főzetű formaldehidben eltéve, ami magyarázatot adott a szörnyű bűzre. Öklendezni kezdtem, és elhátráltam tőlük a sötétben, undorodva és értetlenül. Miféle hely ez? Ilyen üvegekre az ember Frankenstein pincéjében számít, nem olyan helyen, ahol gyerekek élnek. Ha Portman nagyapa nem mesélt volna annyi csodálatos dolgot erről az otthonról, megfordulhatott volna a fejemben az is, hogy Vándorsólyom kisasszony csak azért fogadta be a gyerekeket, hogy hozzájusson a szerveikhez.

Amikor kissé magamhoz tértem, felpillantva másféle fényecskét láttam magam előtt – nem a telefon fényének tükröződését, hanem gyengécske nappali fényt. Abból a lyukból kellett jönnie, amelyet én

ütöttem. Rendíthetetlenül továbbmentem, orromra húzott ingemen át véve a levegőt, távol a falaktól és az esetleg általuk tartogatott, ijesztő meglepetésektől.

A fény felé haladva befordultam egy sarkon, és egy kis helyiségbe jutottam, amelynek részben beszakadt a mennyezete. A lyukon beszűrődő nappali fényben szilánkokra tört padlódeszkák és az iszapos porral bevont üvegszilánkok halmára itt-ott szőnyegdarabkák tapadtak, mint a húscafatok. A törmelék alatt parányi lábak surrantak, valamiféle sötétkedvelő rágcsáló túlélte világa összeomlását. Mindennek a közepén hevert az útiláda roncsa, körülötte konfettiként szétszóródott fényképek.

Óvatosan botorkáltam a törmelék között, átlépve lándzsaként meredező karók és rozsdás szögekkel kivert deszkák fölött. Letérdeltem, próbáltam menteni a halomból, amit tudtam. Mint valami barlangi mentő, ástam ki arcokat, söpörtem le róluk üveget és korhadt fát. És bár sietni akartam – nem lehetett megjósolni, fejemre omlik-e a mennyezet maradéka, és ha igen, mikor –, nem álltam meg, hogy alaposabban meg ne vizsgáljam őket.

Első pillantásra olyannak látszottak, mint a bármelyik családi albumban megtalálható fényképek. Fényképek tengerpartokon ugrándozó és hátsó tornácokon mosolygó emberekről, látképek az egész szigetről és sok gyerekről, egyenként vagy párosával. Fesztelen pillanatfelvételek és beállított, mesterséges háttér előtti portrék, amelyeken gyerekek halott szemű babákat szorongattak, mintha holmi hátborzongató bevásárlóközpont stúdiójában jártak volna a századforduló táján.

De amit valóban hátborzongatónak találtam, azok nem a zombibabák voltak, nem is a gyerekek fura frizurái vagy az, hogy soha, de soha nem mosolyogtak. Az döbbentett meg, hogy minél tovább nézegettem a képeket, annál ismerősebbnek tetszettek. Ugyanolyan rémálomszerűség jellemezte őket, mint nagyapám régi képeit, kivált azokat, amelyeket elrejtve tartott a szivardoboz aljában, mintha mind ugyanabból a csomagból származtak volna.

Két fiatal nő állt például az óceán nem túlságosan meggyőzően megfestett háttere előtt. Önmagában nem is lett volna a kép annyira nyugtalanító, mint az, ahogyan a lányokat *beállították*. Mindketten háttal álltak a fényképezőgépnek. Miért vállalná az ember a fáradságot meg a kiadást, hogy fényképet készíttessen

magáról – a portrék akkoriban sokba kerültek –, és fordulna aztán háttal a fényképezőgépnek? Félig-meddig arra számítottam, hogy találok a törmelékben egy másik képet ugyanarról a két lányról, ezúttal szemből, és vigyorgó koponya van az arcuk helyén.

Más fényképeket viszont mintha ugyanúgy meghamisítottak volna, ahogyan nagyapám némelyik képét. Az egyiken magányos kislány néz egy temetőben egy tükörként szolgáló tóba – csakhogy a tükörképen *két* kislány van. Ez Portman nagyapának arra a fotójára emlékeztetett, amelyen egy palackba „zárt" lány volt látható, azzal a különbséggel, hogy bármiféle sötétszobabeli technikát alkalmaztak is, ez kevésbé hatott hamisítványnak. Egy másikon elképesztően higgadt fiatalember volt látható, akinek a felsőtestén hemzsegtek a méhek. Ilyesmit meglehetősen könnyű hamisítani, igaz? Ahogyan nagyapámnak azt a fotóját, amelyen egy fiú nyilvánvalóan gipszből készült sziklát emel a magasba. Hamis kő – hamis méhek.

Felállt a hátamon a szőr, amikor eszembe jutott, amit Portman nagyapa mesélt egy fiúról, akit itt, a gyermekotthonban ismert – hogy a fiú testében eleven méhek laktak. *Némelyik kiröppent, ahányszor csak kinyitotta a száját,* mesélte egyszer nagyapa, *de csak akkor csíptek, amikor Hugh úgy akarta.*

Egyetlen magyarázatot tudtam csak elképzelni. Nagyapám fényképei abból az utazóládából származtak, amely ott hevert előttem darabokban.

Mindaddig azonban nem voltam biztos a dolgomban, amíg meg nem láttam a csodabogarakat: két kifestett arcú, fodros gallért viselő fiúcskát, és az egyik mintha szerpentinnel etetné a másikat. Nem tudtam, hogy pontosan mik akartak volna lenni – túl azon, hogy rémálmokat hoztak az emberre; mik lehettek, szadomazochista táncosok? Ám ahhoz nem fért kétség, hogy Portman nagyapának ugyanerről a két fiúról volt fényképe. Mindössze néhány hónapja láttam a szivardobozban.

Nem lehetett véletlen, ami azt jelentette, hogy a fényképek, amelyeket nagyapám mutatott nekem – és megesküdött, hogy olyan gyerekeket ábrázolnak, akikkel együtt élt ebben a házban –, *valóban ebből a házból származnak.* De vajon jelenthette-e ez azt, amiben már nyolcévesen is kételkedtem: hogy a képek valódiak? Hogy bármelyik igazi – a szó szoros értelmében igazi – lehet, elképzelhetetlennek látszott. Mégis, ahogy ott álltam a poros félhomályban,

a halott házban, amely ugyanakkor kísértetektől elevennek tűnt, azt gondoltam, hogy *talán…*

Hirtelen hangos recsegés-ropogás hangzott valahonnan fentről, és úgy megijedtem, hogy kiejtettem a kezemből az összes képet.

Csak a ház roskadozik, mondtam magamnak –, *vagy dől össze!* De amikor lehajoltam, hogy összeszedjem a fényképeket, újra hallatszott a recsegés-ropogás, a mennyezeten lévő lyukon át behatoló halvány fény egy pillanat alatt eltűnt, és ott guggoltam a koromsötétben.

Lépéseket hallottam, aztán hangokat. Erőlködtem, hogy megértsem, mit beszélnek, de nem sikerült. Nem mertem moccanni, attól tartva, hogy megindul körülöttem a törmeléklavina. Tudtam, hogy alaptalan a félelmem – bizonyára azok a hülye rapper-fiúk szórakoznak velem megint –, ám a szívem eszeveszettül kalapált, és valami mélységes állati ösztön némaságot parancsolt.

A lábam zsibbadni kezdett. Amilyen halkan csak tudtam, a súlyomat az egyik lábamról áthelyeztem a másikra, hogy jobban keringjen a vérem. Egy aprócska valami meglazult a törmelékhalomban, elgurult, és apró nesze iszonytató zajnak hatott a csendben. A hangok elnémultak. A padlódeszka megcsikordult éppen a fejem fölött, és vakolat záporozott le rám. Bárkik voltak is odafenn, pontosan tudták, hol vagyok.

Visszatartottam a lélegzetem.

Aztán halk lányhang szólalt meg.

– Abe? Te vagy az?

Az hittem, csak álmodom. Vártam, hogy a lány ismét megszólaljon, de egy hosszú percen át csak az eső kopogott a háztetőn. Mintha ezernyi ujj dobolna valahol messze. Aztán lámpás gyúlt ki fölöttem, és feltekintve fél tucat gyereket pillantottam meg a beszakadt padló érdes fogú állkapcsai közt, ahogy ott térdelnek, és lenéznek rám.

Valahogy felismertem őket, bár nem tudtam, honnan. Mintha egy félig elfelejtett álomban láttam volna az arcukat. Hol láttam már őket – és honnan tudják a nagyapám nevét?

És akkor beugrott… A Walesben is szokatlan öltözékük. Sápadt, mosolytalan arcuk. A köröttem heverő fényképek éppen úgy néztek fel rám, ahogyan ezek a gyerekek lenéztek. Hirtelen megértettem.

A fényképeken láttam őket.